Enderrock | Redacció | Actualitzat el 12/02/2019 a les 12:30

El nou so del «Dioptria»: escolta Pau Riba com mai no ho havies fet

Estrenem en exclusiva els quatre senzills del mític disc de Pau Riba en una nova versió remasteritzada | Munster Records reedita el vinil doble l'any del seu cinquantè aniversari

Pau Riba | Carles Rodríguez

Del disc *Dioptria* (Concèntric, 1969-1970) de **Pau Riba** se n'han dit tantes coses i tan bones que la idea que cinquanta anys després de la seva publicació es reediti el vinil amb les cançons remasteritzades no sona gens estranya. Això és el que s'ha proposat la discogràfica Munster Records, que a principi d'abril traurà el doble àlbum amb una nova versió remasteritzada a partir de la gravació original de Concèntric, dipositada a la Biblioteca de Catalunya.

A Enderrock ens hem fet ressò de l'efemèride d'aquest cinquantenari amb un extens reportatge a la revista de febrer i amb la distribució amb la publicació del DVD *37 anys i un dia*, amb el documental realitzat per Nolasc Riba i guió de **Pau Riba** sobre el procés de producció de *Dioptria*.

A Enderrock.cat estrenem en exclusiva els quatre senzills remasteritzats del disc editat entre els anys 1969 i 1970. "Kithou", "Rosa d'abril (L'amor s'hi posa)", "Ars eròtica (Non est mihi)" i "Mareta bufona" ara sonen així:

Algunes de les cançons que van formar part del *Dioptria* ja tenien alguns anys quan van ser enregistrades i fins i tot havien vist la llum. És el cas de "Kithou", la peça que obre el primer LP i que **Pau Riba** ja havia inclòs al llibre *Cançons i poemes* (Eler, 1968), que va ser prologat per **Raimon**. El nom de la noia que va inspirar la cançó no ha estat mai cap enigma, tal com revela el mateix **Riba** a la dedicatòria: "Era una novieta francesa que vaig tenir a Cadaqués als 17 anys; es deia Christine Marc. No recordo si vam arribar a fer-nos algun petó. Era un amor càndid, dels primers, i li

vaig dedicar aquesta cançó. No era ballarina, que jo sàpiga, però em va suggerir la imatge que descriu la lletra. Els poemes d'adolescent solen ser desesperats, amb ganes de suïcidar-se, i en canvi aquest és vitalista". Farcida d'imatges i traspuant optimisme amb la lletra i també amb la música, "Kithou" va obrir el primer àlbum *Dioptria* i va servir per mostrar clares les intencions del jove artista, així com també els seus arguments musicals i estètics.

La segona cançó presenta un artista desconcertant. Què és "Rosa d'abril (l'amor s'hi posa)"? Un noi de 21 anys pot fer un repàs de cent ?amors de la seva vida'? És la idea d'un fatxenda o un gran exercici d'ironia? Ell mateix en va donar la resposta: "Va ser una broma de cap a peus. Vaig tenir una relació molt intensa amb el director de cinema Joaquim Jordà. I alhora hi havia un director sud-americà que estava triomfant amb la cançó ?Rosas a Sandra'. En Jordà tenia una veu magnífica, i li vaig dir: ?Et faré una cançó perquè la cantis'. Ell tenia moltes nòvies, i d'aquí ve la lletra. Però va ser incapaç d'afinar ni una sola nota. Després d'un dia sencer a l'estudi, va desistir i em va demanar: ?Canta-la tu'". La lletra de "Rosa d'abril" recorda la història (?el flirt') de **Pau Riba** amb una noia francesa anomenada Elisabeth. Tot i haver estat una aventura fugaç ("vam ser al llit un temps molt curt"), el cantant la recorda el dia de Sant Jordi i valora la possibilitat de regalar-li una rosa, cosa que d'altra banda considera que és una "tronada tradició". Al final decideix llençar la rosa al vent i oblidar la noia per sempre.

Totes les cançons del primer àlbum del *Dioptria* estan protagonitzades per dones. Algunes són personatges ben reals -com la ?Noia de porcellana', l'?Helena desenganya't' o la ?Mareta bufona'- i altres són fruit de la imaginació del seu creador. És el cas de Conxita Cases, que serveix per criticar de nou la societat cristiana repressiva i patriarcal de l'època. "Conxita Cases és un nom inventat per explicar la història que em vaig muntar. Era un retrat, dedicat a dues ties àvies que vivien amb nosaltres. L'àvia materna va morir al part de la meva mare, i ella va ficar dues ties solteres a casa, com a reforç, perquè havia de pencar molt per mantenir tota la família. Sempre vaig flipar amb el paper d'aquestes ties abnegades. No sé si mai van tenir algun tipus de vida sexual o eròtica quan eren joves, i pel que es veia semblava que no. Avui en dia tot això no s'entendria, però en aquell temps hi havia una repressió fèrria, en aquest àmbit. El cristianisme ens menjava molt l'olla, i a la dona encara més."

Pau Riba fa un retrat sarcàstic de la figura de la seva mare, Mercè Romeva. Anys més tard va recuperar el personatge per fer un retrat molt més amable i amorós sobre els darrers anys de la seva vida al llibre *Sa meu mare* (Ara Llibres, 2014). Però a final dels anys seixanta el que tocava era posar en dubte la societat estructurada al voltant de la família, que mantenia uns rols parentals ben diferenciats. "És un sarcasme. Vaig girar la truita, perquè quan el pare ens renyava, la mare jugava la carta de posar pau: ?Ja no ho faran més'. S'havia fet la ingènua tota la vida. Vaig dir-li tot el que s'etziba als nens petits: ?Ai, que bufó! Digues coses!', com dient: ?Què fas a aquesta edat i xupant-te el dit encara?'. Ella no em va respondre, només ?ai, en aquesta cançó sembla que em critiques una mica'. Hi ha el plor d'un nen petit al final." "Mareta bufona" no ha estat versionada en cap altre disc, ni de **Pau Riba** ni de cap altre cantant però en canvi ha servit per batejar un grup de Vilanova i la Geltrú, **Mareta Bufona**, que tot i estar aparentment distanciat del que feia **Riba** -propers al pop-punk- en el seu pòsit reconeixen haver escoltat les cançons del pare del rock català.

Més detalls de la nova edició

Aquesta reedició serà una reproducció facsímil que inclourà la coberta i el llibret interior de la primera edició, a més de l'àlbum *Dioptria 2* amb una funda impresa de manera expressa per encabir-lo a la carpeta doble, com si es tractés d'un disc per entregues. A més, el llibret del disc s'ha recompost amb els colors de la bandera republicana tal com estava previst al disseny original -i

no com va sortir publicat per error-, s'hi han afegit fotos inèdites, s'ha eliminat la traducció del text de Henry Miller -que no tenia autorització- i s'hi han corregit errors ortogràfics.

Munster Records també va reeditar fa un temps el vinil del primer senzill de **Pau Riba**, *Taxista!* (Concèntric, 1967). De la nova edició del mític àlbum doble *Dioptria* se'n farà una tirada limitada de mil còpies.

Pau Riba. Foto: Carles Rodríguez

Enderrock i Pau Riba a Catalunya Ràdio

Cada diumenge **Roger Mas** i el **David Carabén** fan una secció a *El suplement* que es diu "Demà ho deixo", on traslladen converses de taberna a l'antena de Catalunya Ràdio mentre parlen sobre temes universals i punxen cançons relacionades amb el tema en qüestió. Aquest diumenge, aprofitant l'especial Enderrock sobre els 50 anys del *Dioptria*, parlen sobre la figura de **Pau Riba** i tot allò que ha significat per a la música catalana i per a ells.